

משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אח"מ
מספר: 300.13.268	תת-פרק: משפחה ונפגעי עבירה	פרק: חקירות	
שם נוהל: תפקיד החוקר במרכז סיוע (מרכז הגנה - בית לין)			תאריך פרסום: 20/02/2022
			תאריך תחילה: 20/02/2022
			תאריך ביטול:
			נוסח: 1

1. כללי

- א. בשנת 2008 חוקק במדינת ישראל חוק סיוע לקטינים נפגעי עבירות מין או אלימות, התשס"ח-2008, המתייחס להקמה ולהפעלה של שמונה מרכזי סיוע (נקראים גם "מרכזי הגנה" או "בתי לין") בכל הארץ, כחלק מאחריות המדינה כלפי קטינים נפגעי עבירות מין או אלימות.
- ב. במרכזי הסיוע נמצאים תחת קורת גג אחת כל אנשי המקצוע הנוטלים חלק בחקירה, באבחון ובטיפול הראשוני בקטינים נפגעי עבירות מין ואלימות. מרכז הסיוע מטפל בקטינים נפגעי אחת מהעבירות המנויות בתוספת לחוק תיקון דיני ראיות (הגנת ילדים), לרבות: עבירות אלימות, מין או הזנחה וכן בבני המשפחה המלווים, בילדים החשודים כפוגעים עד גיל 12 ובקטינים עדים לעבירות אלימות ומין. לא יכללו: בני משפחה בגירים וכן בני נוער מעל גיל 12 החשודים כפוגעים.
- ג. השוטר במרכז הסיוע הוא חוקר נוער במשרה מלאה המוצב תקנית במרכז ההגנה (להלן: "חוקר מרכז הגנה"), בכפיפות מקצועית ופיקודית לק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי במחוז שאליו הוא שייך ותפקידו מוגדר בפקודת המשטרה ובחוק הנוער (שפיטה ענישה ודרכי טיפול), התשל"א-1971.

2. מטרת הנוהל

להסדיר את תחומי האחריות, שגרת העבודה והכפיפות המקצועית והפיקודית של חוקר מרכז ההגנה.

3. הבסיס החוקי

- א. חוק העונשין, התשל"ז-1977.
- ב. חוק סיוע לקטינים נפגעי עבירות מין או אלימות, התשס"ח-2008 (להלן: חוק מרכזי הסיוע).
- ג. חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך – 1960 (להלן: חוק הנוער (טוה"ש)).
- ד. חוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א – 1971. (להלן: חוק הנוער (שעד"ט)).

- ה. חוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו – 1955.
- ו. תקנות לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ז – 1956.
- ז. חוק לתיקון סדרי הדין (חקירת עדים), התשי"ח – 1957.
- ח. חוק זכויות נפגעי עבירה, התשס"א – 2001.
- ט. חוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב] התשמ"ב – 1982 [להלן: חסד"פ].

4. הגדרות

- א. "היוועצות או דיון מקצועי" – ישיבה המתנהלת בראשותו של מנהל המרכז או מי מטעמו מבין גורמי המקצוע במרכז, בהשתתפות הגורמים המקצועיים הפועלים במרכז.
- ב. "חוקר ילדים" – כמשמעותו בחוק לתיקון דיני הראיות (הגנת ילדים), התשט"ו-1955 (להלן: "חוק הגנת ילדים").
- ג. "חוקר מרכז ההגנה" – שוטר, שהמפקח הכללי של משטרת ישראל או מי שהוא הסמיך לעניין זה, הסמיך לחקור נוער, לפי חוק הנוער (שעד"ט). (במסגרת הסמכת נוער).
- ד. "מרכז סיוע" – מרכז סיוע שהוקם לפי הוראות סעיף 4 לחוק מרכזי הסיוע. מרכזי הסיוע הם באחריות משרד הרווחה ונקראים גם "מרכז הגנה" או "בית לין", המכיל בעלי תפקידים: מזכירה, אם בית, עו"ס לחוק הנוער, חוקר ילדים, רופא, פרקליט מלווה וחוקר מרכז הגנה של המשטרה.
- ה. "עבירת מין או אלימות" – עבירה מן העבירות המנויות בתוספת לחוק הגנת ילדים, או בסעיף 368ד(ח) לחוק העונשין, התשל"ז-1977; וכן עבירות מין או אלימות נוספות ככל שיש תיאום והסכמה לכך בין הגורמים הרלוונטיים השונים.
- ו. "קצין חקירות ממונה" – קצין הנוער של התחנה או בהעדרו הקצין הממונה על החקירות בתחנה.

5. כללי

- א. קטין נפגע עבירת מין או אלימות יקבל סיוע ראשוני במרכזי סיוע אשר יוחדו לעניין זה.
- ב. במרכזי סיוע יינתן סיוע ראשוני בהתאם לצורכי הקטין בעניין זה לרבות, פגישה עם עובד סוציאלי לחוק הנוער (טוה"ש), חוקר מרכז הגנה, חוקר ילדים, רופא או גורם מוסמך אחר, לשם הפעלת סמכויות חקירה והמשך טיפול, לפי העניין.
- ג. לא ייחקרו חשודים במרכז הסיוע, למעט כאשר החשד הוא לביצוע עבירות מין והקטין שביצע את העבירה הינו ילד מתחת גיל 12.

6. תפקידי חוקר מרכז ההגנה

- א. לקיים קשר עם התחנה בה מתנהל התיק, ככל שיידרש, בכל האמור לאירוע המטופל.
- ב. לגבות עדויות מנפגעים, למעט נפגעים שהחוק לתיקון דיני ראיות (הגנת ילדים) חל לגביהם.
- ג. לגבות הודעות מעדים (בני משפחה, אנשי חינוך, אחראיים ובכלל).

- ד. להפנות ילדים לחקירות ילדים בהתאם לחוק הגנת ילדים.
- ה. לצפות בחקירות ילדים לצורך מילוי תפקידו וככל שיידרש והכל, על מנת להפנות לחוקר הילדים דגשים, הבהרות, חידודים וכדומה, תוך כדי החקירה או בסמוך לאחריה.
- ו. לעדכן את היחידה החוקרת באופן מיידי ועל אתר, באשר לתוצאות חקירת הילדים לצורך איתור ראיות, מעצר חשודים, ביצוע פעולות חקירה מידיעות וכל דבר נוסף שיסייע לטיפול בתיק.
- ז. לבצע ככל הנדרש לשם מילוי התפקיד, שימוש באלבום תמונות ומסדרי זיהוי, לאחר קבלת ההכשרה המתאימה לכך.
- ח. לעבור בכל בוקר על הדפ"ס המחוזי לצורך איתור אירועים המתאימים לטיפול במרכז ולפנות בעניין זה לק' החקירות הרלוונטי בתחנה הנוגעת.
- ט. לדווח על כל אירוע חריג, בזמן אמת ועל אתר, בציר פיקוד אחד לק' הממונה על החקירה ובמקביל בציר פיקוד שני, לק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי אשר ידווח לק' הממונה על מרכזי ההגנה במדור נפגעי עבירה ומשפחה במחלקת נוער ומשפחה.
- י. לסרוק את כל חומרי החקירה ותוצריה למערכת הפלא המטרתית. חומרי החקירה המקוריים, יועברו באופן ידני או דואר משטרת פנימי, וככל שנתפסו מוצגים, יועברו באופן ידני אל התחנה הנוגעת להמשך הטיפול בתיק.
- יא. לדווח לק' נפגעי עבירה ומשפחה בכל מחלוקת בין חוקר מרכז ההגנה ליחידת החקירות, לטיפולו והכרעתו.
- יב. להשתתף בהיוועצות או דיון מקצועי כמפורט להלן :
- 1) חוקר מרכז ההגנה ישתתף בהיוועצויות ובדיונים מקצועיים, לרבות אלה המתקיימים טרם החלטה על המשך הטיפול (דיווח למשטרה, פניה לוועדת פטור או המשך טיפול רווחה בלבד).
 - 2) תכלית ההיוועצות היא קבלת החלטה מושכלת ומיטבית בנוגע לאופן הטיפול במקרה לרבות אופן ביצוע החקירה במקרים המתאימים.
 - 3) ההחלטה על אודות אופן הטיפול נעשית בהתאם לשיקולים מקצועיים הנשקלים על ידי הגורמים המקצועיים, ובראשם אינטרס טובת הקטין.
 - 4) מידע שייחשף במסגרת היוועצויות ודיונים מקצועיים, אינו נחשב מידע שהועבר לטיפול הגורמים הנוטלים חלק בהם, לרבות חוקר הילדים וחוקר מרכז ההגנה ואינו בחזקת "נודע למשטרה על ביצוע עבירה" לפי סעי' 59 לחסד"פ המחייב פתיחה בחקירה, גם כאשר איש משטרה נטל חלק בהיוועצות או בדיון במסגרת תפקידו ביחס למרכז הסיוע.
 - 5) מידע זה לא ייחשב כמידע שהועבר לגורם כלשהו המשתתף בהיוועצות או בדיון וככל שיוחלט להעביר את המידע, הוא יועבר באופן מסודר ומתועד לאחר ההיוועצות על ידי חוקר מרכז ההגנה.
 - 6) חומר משטרת שחוצג בהיוועצות או בדיון כאמור, לא יתועד בתיק המרכז או בתיק הרווחה, אלא בתיק החקירה בלבד.
 - 7) חומר מטעם משרד הרווחה שחוצג בדיון לא יוכנס לתיק החקירה המשטרתית, למעט אם הוחלט על העברת החומרים באופן מסודר ומתועד.

8) עם קבלת המידע יקיים חוקר הילדים היוועצות עם חוקר מרכז ההגנה, ויתעד את עיקריה בכתב.

7. הפניית ילדים ונוער ע"י המשטרה

א. בשעות הפעילות של מרכזי הסיוע יש להפנות עד או מתלונן שהגיע באופן עצמאי לתחנת המשטרה אל מרכז הסיוע, בתיאום עם חוקר מרכז ההגנה ובידיעת ק' החקירות הממונה. במידת הצורך ניתן לבדוק עם מרכז הסיוע אפשרות סיוע למתלונן ולמשפחתו בהסעה למרכז הסיוע.

ב. יש להפנות למרכז הסיוע קטין נפגע עבירה אשר נפגע בעבירות מין ואלימות, וכן עדים לביצוע עבירות אלה, קרי, לא רק אירועים בהם נדרשת חקירת ילדים, אלא גם אירועים בהם הקטין הוא מעל גיל 14 והחקירה תתבצע ע"י חוקר מרכז ההגנה.

ג. מקרים שיגיעו למשטרה מעבר לשעות פתיחת המרכז, תגבה בתחנת המשטרה עדות ראשונית והחומר יועבר בהקדם למרכז הסיוע להמשך טיפול, ככל שנדרש המשך טיפול בחקירת קטינים נפגעים ועדים.

ד. מקרים שיגיעו למשטרה בשעות בהן המרכז סגור ויוגדרו ע"י ק' החקירות הממונה כמצב חירום (בהתאם לחומרת המצב ומידיות הטיפול), אשר יש חשיבות לחקירתו במרכז, יפנה ק' החקירות הממונה אל עו"ס מחוזית לחוק הנוער לבחינת פתיחת המרכז. אם המרכז לא ייפתח, תיגבה העדות בתחנת המשטרה.

8. דיווחים

הדיווח על עבודת חוקר מרכז ההגנה מיועד לאפשר מעקב ופיקוח תקופתי על תוצרי עבודת החוקר במרכז וכן לצורך העברת דיווח לכנסת פעם בשנה.

9. דו"ח חודשי

א. חוקר מרכז ההגנה יערוך דו"ח סיכום חודשי של האירועים בהם טיפל במרכז (ראה נספח א').
ב. חוקר מרכז ההגנה יציין בדו"ח החודשי באם יישן תובנות, לקחים, או כל דבר אשר יש בו בכדי לייעל את אופן העבודה במרכז הסיוע. הדו"ח החודשי יופץ לק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי ולמדור נפגעי עבירה ומשפחה במחלקת נוער ומשפחה.

10. דו"ח שנתי

א. חוקר מרכז ההגנה יעביר בסוף כל שנה דו"ח שנתי מסכם על פעילות המרכז.
ב. הדו"ח השנתי יופץ לק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי ולמדור נפגעי עבירה ומשפחה במחלקת נוער ומשפחה.

11. שגרת עבודה

א. שגרת העבודה תיקבע על ידי מנהל המרכז ועל פי שיקול דעתו.
ב. המרכז יקלוט קטינים מתחום המחוז בו מתגורר הקטין, אך ניתן לקבל כל תלונה מקטין אשר אינו מתגורר בתחום המחוז אליו פנה. המרכז יפעל בימים א'-ה' בין השעות 08:00 עד 16:00,

או בשעות אחרות, כפי שייקבע במסגרת ועדת ההיגוי הארצית למרכזי הסיוע, בתיאום בין כלל השותפים.

ג. חוקר מרכז ההגנה ידווח נוכחות באמצעות אפליקציית הנוכחות המשטרתית לטלפונים הסלולריים מידי יום, בכניסה למרכז וביציאה ממנו. במרכז בו יש שעון נוכחות, ניתן להחתים בשעון זה ולהעביר בסוף החודש את הנתונים למערכת המשטרתית. במקרה כזה, יש להעביר פלט דו"ח הנוכחות של המרכז, לק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי.

ד. הופעת חוקר מרכז ההגנה תהיה בלבוש אזרחי.

ה. חופשות וימי מחלה של חוקרי מרכז ההגנה יהיו באישור מפקדם וידוע מנהל המרכז ותאום עמו מבעוד מועד, על מנת לאפשר היערכות מתאימה.

ו. החלטה על פתיחת מרכז הסיוע במצבי חירום תיעשה באישור מנהל המרכז ולאחר שקיים היועצות עם עו"ס מחוזי לחוק נוער המפקח על המרכז. בתהליך קבלת ההחלטה יישקלו בין היתר: עמדות הגורמים הרלוונטיים השותפים בהפעלת המרכז (שוטר, חוקר ילדים, רופא, עו"ס לחוק הנוער), אפשרות למתן השרות במסגרת אחרת, הגנה על הילד ושמירה על טובתו, הזדקקות לבדיקה רפואית דחופה וחשש לשיבוש הליכי חקירה.

12. פיקוח ובקרה

א. בקרות במרכזי הסיוע יבוצעו ע"י ק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזיים פעמיים בשנה.

ב. מדור נפגעי עבירה ומשפחה במחלקת נוער ומשפחה יבצע אחת לשנה בקרה בכל אחד ממרכזי הסיוע וכן לפחות ביקור אחד נוסף בכל מרכז.

ג. אחת לשנה יעביר ר' מדור נפגעי עבירה ומשפחה במחלקת נוער ומשפחה דו"ח שנתי של עבודת החוקרים במרכזי הסיוע. דו"ח זה יופץ לרמ"ט חקירות, לרמ"ח נוער ומשפחה, לק' האח"ם המחוזיים ולק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזיים.

13. האחריות לביצוע הנוהל

האחריות המקצועית לביצוע הנוהל ברמת המחוז היא של ק' האח"ם המחוזי באמצעות ק' נפגעי עבירה ומשפחה מחוזי וברמה הארצית של ר' מדור נפגעי עבירה ומשפחה במחלקת נוער ומשפחה.

טבלת אירועים ודיווח כמותי במרכז ההגנה לחודש

מס' תיק	תאריך	שם הילד	גיל	עבירת אלימות	עבירת מין	תחנה מטפלת	הופנה מתחנה	חקירות ילדים	עדות	בדיקה רפואית	הערות
				בתוך מחוץ	בתוך מחוץ						

	סה"כ תיקי פ.א. שטופלו במרכז
	סה"כ חקירות ילדים
	סה"כ תלונות + חקירות חוקר מרכז הגנה
	סה"כ תיקים שהופנו מהתחנות
	<u>פילוח עבירות:</u>
	אלימות בתוך המשפחה
	אלימות מחוץ למשפחה
	מין בתוך המשפחה
	מין מחוץ למשפחה
	<u>פילוח גילאים:</u>
	0-14
	14-18
	<u>פילוח לפי תחנות:</u>
	צפיות בחקירות ילדים
	השתתפות בהיוועצויות ודיונים רב מקצועיים
	דפדוף באלבום
	מסדר 8